

Silo, 22-09-2019 VRIJ VAN ANGST

Overdenking door dhr. Tjeerd de Graaf

Teksten: Luc. 15: 11-24 en 1 Joh. 4: 16-19

In de jaren '80 woonden Carla en ik op een boerderij ergens hoog in Friesland, vlakbij het Lauwersmeer. We verbouwden met een aantal anderen een oude halfvergane boerderij om tot leefgemeenschap en opvangplek voor jongvolwassenen in de knel. Tijdens die bouw hadden we al een paar mensen te gast in het voorhuis dat als eerste klaar was, ons eigen huis. Waaronder Pim, eind 20, opgegroeid in een uiterst streng christelijk gezin was hij geworden tot een door en door angstig mens. Bang voor fouten, schuld, vol van schaamte en altijd die diepgewortelde, voortdurende angst voor straf. Als het 's nachts onweerde klopte hij op onze slaapkamerdeur, z'n deken in z'n armen; of hij naast ons bed op de grond mocht slapen. Hij was als de dood dat nú de Heer zou terugkomen, de dag des oordeels begint immers met onweer. Dat kon voor hem dan maar één ding betekenen 'de ergste straf die je je kon bedenken'. Op een dag, in het voorjaar, was Pim plotseling vertrokken, weggelopen, raakte de weg helemaal kwijt en ging zwerven. Ik kan nóg voelen hoe ons dat aan het hart ging, pijn deed. Maanden hebben we niets meer van hem gezien of gehoord. Tot Kerstavond, aardedonker, bitterkoud, gordijnen dicht, toen we iemand heel zachtjes op ons voorraam hoorden kloppen... Pim! Haveloos, verwaarloosd en uitgehongerd. Hoe bang hij ook was voor onze boosheid vanwege zijn weglopen hij moest wel, het was niet meer te doen buiten. Die avond hebben we dubbel feest gevierd. Terwijl Pim niet kon geloven dat we blij waren in plaats van boos Dat hij taart kreeg in plaats van verwijten en straf.

Bij het verhaal van Vader en zoon moet ik altijd weer aan Pim denken, hoe radeloos hij kon zijn.

De zoon, de jongste, vraagt zijn erfenis op aan de vader, verzamelt al zijn spullen, en gaat ervan door.

De wijde, wilde wereld in. 'Daar verkwist hij al het zijne in een reddeloos leven', schrijft de Naardense vertaling treffend. Een leven waar geen redden meer aan is. Hij raakt in de goot, een zwerver tussen de varkens. Verstoken van liefde, eten en zorg. En bedenkt dat hij daar ook geen enkel recht meer op heeft. Als hij dan toch ten einde raad teruggaat naar huis dan is dat met gebogen hoofd, vol van schuld, schaamte en boete. Z'n vader ziet hem aankomen, beroofd en berooid, hoe moet hij hem ooit nog onder ogen komen. Maar hij zit zo diep in de goot, hij moet wel! *ik zal opstaan, naar mijn vader trekken en tot hem zeggen: vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor jouw aanschijn,*

*ik ben niet meer waard als zoon van jou aangeroept te worden:
doe met mij als met één van je dagloners!*

Zo bedenkt hij als het ware zijn eigen straf en gaat op weg.

Opgestaan komt hij aan bij zijn vader; als hij zich nog ver weg ophoudt ziet zijn vader hem wordt hij innerlijk bewogen: en hij snelt toe, valt hem om de hals en kust hem.

Zijn vader ziet hem dus inderdaad aankomen, van verre! Maar hij is ook verre van boos of kwaad of verwijtend of.... Hij is innerlijk bewogen, geraakt! Hij geeft zijn zoon zelfs niet eens de kans spijt, berouw en schuldverklaringen te tonen, uit te spreken. Want voor de zoon iets kan zeggen slaat hij zijn armen al om hem heen, zoent hem en haalt hem in huis voor een groot feest. Hoezo schuld, berouw, boetedoening en straf, het is goed zo! Pim heeft mij laten zien hoe alles verwoestend angst, schuld en schaamte kunnen zijn in je leven, als een gevangenis! Angst voor straf en geen enkele hoop op liefde en troost, op nieuwe kansen, armen om je heen. Angst, omdat wij het immers nooit goed genoeg kunnen doen bij God. We zijn allemaal weglopers, vol fouten, missers, zonden.

Ik hoor het mijn vader nu nóg steeds zeggen: 'Zelfs in het goede wat ik doe schuilt het kwaad, het slechte.' Zo kijkt hij het einde van zijn leven in 't gezicht, zijn dag des oordeels, zoals hij dat zegt. Hij vindt het zo moeilijk te geloven dat hij meer dan van harte welkom is bij God. Het afgesneden zijn van Gods liefde is met de paplepel ingegaan en is blijkbaar in 95 jaar voluit geloven en daarnaar ook leven niet uit te roeien. Het is misschien wel daarom dat naast dit verhaal van vader en zoon juist ook die woorden in 1 Johannes 4 'Liefde laat geen ruimte voor angst' en het lied van Jewel (*absence of fear*) mij vanaf de eerste keer dat ik ze las en hoorde in mijn ziel gegrift staan. Nog maar eens die tekst uit de eerste brief van Johannes lezen;

Wij hebben Gods liefde, die in ons is leren kennen en we vertrouwen daarop.

Zo is de liefde bij ons volmaakt geworden,

- opdat we vrijheid van spreken hebben op de dag van het oordeel -

daar hebben we het... vrijheid!

dat wij als Jezus zijn, ook al zijn wij nog in deze wereld:

de liefde laat geen ruimte voor angst; volmaakte liefde verdrijft de angst,

omdat angst verband houdt met straf

We zijn vrij! Hoe duidelijk kan het zijn, er is geen enkele reden voor angst. God ziet ons aankomen uit de verte, ziet ons zoals hij Jezus ziet. Angst houdt verband met straf. En bij de Vader is straf niet meer aan de orde, Hij zet ons vrij! Voor eens en voor altijd. Hij ziet ons aankomen lopen, opgestaan, met Jezus aan onze zij. En dan is er voluit feest in plaats van straf.

Vrij van angst, vrije mensen! Niet alleen voor later in het 'hierna', staat er... nee juist ook voor in het hiernu, in ons leven nu in deze wereld. We hebben vrijheid van spreken, want er is bij God geen meetlat, geen dwang of moeten, er is geen mand waar we door kunnen vallen, geen Schuld, schaamte of straf, er is geen afgesneden zijn van zijn liefde er is alleen nog maar vrijheid!

Liefde, door dik en dun en onvermoeibaar!

Met mijn vader heb ik vorige week nog eens de woorden van Okke Jager gelezen:

'Ik kan niet door de armen van God heenvallen, Ik ben wonderlijk geborgen.

Het mysterie van het geloof is in twee woorden samen te vatten, 'en toch!'

Liefde en welkom wat oneindig veel groter is dan wat wij kunnen bevatten,
en toch, we zijn vrij...Vrije mensen!